

NAUJOS IR RETOS LIETUVOS DRUGIŲ (LEPIDOPTERA) RŪŠYS, RASTOS ŠEŠUOLĖLIŲ (ŠIRVINTŲ RAJ.) APYLINKĖSE 2006 METAIS

RIČARDAS KAZLAUSKAS

Vilniaus universitetas, Zoologijos katedra, M.K.Čiurlionio g. 21/27, LT-03101 Vilnius. El. paštas r.kazlauskas@gmail.com

Įvadas

2006 m. tyrimams pasirinkta Šešuolėlių (Širvintų raj.) apylinkėse esanti Navasiolkų I kaimo (3 sodybos) vietovė (55°04'37"N, 25°05'22"E). Ankstesni tyrimai parodė didelę šios vietovės drugių įvairovę, kurią nulemia labai įvairūs biotopai, išsidėstę gana nedideliame plote. Čia gausu sausų kalvelių, didžiulius plotus užima dešimtmečiais nešienautos dirvonuojančios žemės, kuriose telkšo nedidelės pelkutės. Vos už 300 m yra didžiulis mišrus miškas, kurio didžiąją dalį užima Šešuolėlių telmologinis draustinis. Tyrimo vietovėje yra seni sodai, o šalia tęsiasi 3 km ilgio šimtamečių liepų alėja.

Medžiaga ir metodika

Medžiaga rinkta 2006 m. liepos ir dalinai rugpjūčio mėnesiais, šalia sodybos esančiame sode įrengus Jalas tipo automatinę šviesinę vabzdžių gaudyklę su 160W mišrios šviesos Osram lempa. Gaudyklė veikė kasnakt. Medžiaga buvo išimama kasdien, marinizacijai naudotas chloroformas (gaudyklę prižiūrėjo dr. J. Mierauskienė).

Sunkiai apibūdinamos drugių rūšys būdintos padarius genitalijų preparatus (Palm, 1989; Slamka, 1997; Nowacki, 1998; Elsner *et al.*, 1999; Razowski, 2001). Iš viso surinkta virš 400 drugių rūšių. Retos drugių rūšys parinktos pagal Lietuvos drugių katalogus (Kazlauskas, 1984; Ivinskis, 2004). Drugiai saugomi Vilniaus universiteto Zoologijos katedros muziejuje.

Rezultatai

Tyrimų metu surastos 2 naujos Lietuvos faunai drugių rūšys: *Aethes beatricella* (Wallsingham, 1898) ir *Eucosma scorzonera* (Benander, 1942) (abi priklauso Tortricidae šeimai) bei 110 retų ir labai retų rūšių. Paminėtina neseniai Lietuvoje aptikta pelėdgalvių rūšis *Eucarta virgo* (Treischke, 1835). Pastarosios rūšies užregistruota 15 individų, taigi ji per penketą metų galėjo apsigyventi Lietuvoje. Naujos rūšys pažymėtos žvaigždute (*).

Rūšių sąrašas

DEPRESSARIIDAE

Agonopterix angelicella (Hübner, 1813)

19 07 2006, 1 ind.

***Agonopterix liturosa* (Haworth, 1811)**

09 07 2006, 1 ind., 10 07 2006, 1 ind., 17 07 2006, 4 ind., 19 07 2006, 1 ind., 20 07 2006, 1 ind., 22 08 2006, 1 ind.

***Depressaria douglassella* (Stainton, 1849)**

17 08 2006, 1 ind., 20 08 2006, 1 ind.

***Depressaria weirella* (Stainton, 1849)**

06 08 2006, 2♂, 07 08 2006, 1♂, 11 08 2006, 1♂, 17 08 2006, 1♂, 29 08 2006, 2♂

***Depressaria pulcherrimella* (Stainton, 1849)**

25 07 2006, 2♂

ELACHISTIDAE

***Elachista gleichenella* (Fabricius, 1781)**

29 07 2006, 1♂

GELECHIIDAE

***Metzneria ehikeella* (Gozmany, 1954)**

12 07 2006, 1 ind.

***Monochroa cytisella* (Curtis, 1837)**

12 07 2006, 1 ind.

***Psoricoptera speciosella* Teich, 1893**

17 08 2006, 1 ind.

***Dichomeris rasilella* (Herrich-Schäffer, 1854)**

06 07 2006, 2ind., 07 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind., 13 07 2006, 1 ind.

***Helcystogramma lutatella* (Herrich-Schäffer, 1854)**

06 07 2006, 1 ind., 07 07 2006, 1 ind., 08 07 2006, 1 ind., 09 07 2006, 1 ind., 10 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind., 30 07 2006, 1 ind.

***Helcystogramma albinervis* (Gerasimov, 1929)**

30 07 2006, 1 ind.

TORTRICIDAE

****Aethes beatricella* (Walsingham, 1898)**

08 07 2006, 1♂

***Aethes fennicana* (M.Hering, 1924)**

08 07 2006, 3 ind., 10 07 2006, 2 ind., 13 07 2006, 2 ind.

***Aethes flagellana* (Duponchel, 1836)**

13 07 2006, 1 ind.

***Aethes francillana* (Fabricius, 1794)**

29 07 2006, 1 ind.

***Aethes rubigana* (Treitshke, 1830)**

27 07 2006, 2 ind.

***Cochylidia moguntiana* (Rössler, 1864)**

29 07 2006, 1♂

***Cochylis rosanea* (Haworth, 1811)**

27 07 2006, 1♂

***Cochylis dubitana* (Hübner, 1799)**

31 07 2006, 1♂

***Acleris laterana* (Fabricius, 1794)**

22 08 2006, 1 ind.

***Acleris shepherdana* (Stephens, 1852)**

08 08 2006, 1 ind., 11 08 2006, 1 ind., 12 08 2006, 1 ind.

- Cnephasia (Cnephasiella) incertana* (Treitshke, 1835)**
10 07 2006, 1 ind.
- Cnephasia (Cnephasia) alticolana* (Herrich-Schäffer, 1851)**
14 07 2006, 1 ind.
- Cnephasia (Cnephasia) asseclana* (Denis & Schiffermüller, 1775)**
14 07 2006, 1 ind.
- Choristoneura murinana* (Hübner, 1799)**
25 07 2006, 1 ind.
- Archips crataegana* (Hübner, 1799)**
10 07 2006, 1 ind.
- Apotomis inundana* (Denis & Schiffermüller, 1775)**
14 07 2006, 1 ind.
- Eudemis profundana* (Denis & Schiffermüller, 1775)**
25 07 2006, 1 ind.
- Lobesia abscisana* (Doubleday, 1849)**
30 07 2006, 1 ind.
- Gibberifera simplana* (Fischer v. Röslerstamm, 1836)**
06 07 2006, 1 ind.
- Eucosma hohenwartiana* (Denis & Schiffermüller, 1775)**
13 07 2006, 1 ind.
- Eucosma albidulana* (Denis & Schiffermüller, 1851)**
27 07 2006, 1 ind.
- Eucosma metzneiana* (Treitschke, 1830)**
14 07 2006, 1 ind.
- Eucosma messingiana* (Fischer v. Röslerstamm, 1837)**
12 07 2006, 1 ind.
- **Eucosma scorzonerana* (Benander, 1942)**
27 07 2006, 1 ind.
- Ancylis achatana* (Denis & Schiffermüller, 1775)**
23 07 2006, 1 ind.
- Ancylis tineana* (Hübner, 1799)**
06 07 2006, 1 ind.
- Cydia funebrana* (Treitschke, 1835)**
23 07 2006, 1 ind., 10 08 2006, 1 ind.
- Pammene fasciana* (Linnaeus, 1761)**
23 07 2006, 1 ind., 10 08 2006, 1 ind.
- PYRALIDAE
- Salebriopsis albicilla* (Herrich-Schäffer, 1849)**
13 07 2006, 1 ind., 14 07 2006, 1 ind.
- Sciota fumella* (Eversmann, 1844)**
08 07 2006, 1 ind.
- Chilo phragmitella* (Hübner, 1805)**
08 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind.
- Crambus perlella* (Scopoli, 1763) (*f. warringtonella* Stainton)**
29 07 2006, 1 ind.
- Scoparia ancipitella* (La Harpe, 1855)**
29 07 2006, 1 ind.

LASIOCAMPIDAE

***Malacosoma castrensis* (Linnaeus, 1758)**

07 07 2006, 1 ind., 08 07 2006, 1 ind., 09 07 2006, 2 ind., 10 07 2006, 4 ind., 11 07 2006, 1 ind.

***Gastropacha populifolia* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

14 07 2006, 1 ind.

***Odonestis pruni* (Linnaeus, 1758)**

12 07 2006, 1 ind.

***Cosmotriche lobulina* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

24 07 2006, 1 ind.

SPHINGIDAE

***Sphinx ligustri* (Linnaeus, 1758)**

02 07 2006, 1 ind.

***Hyles galii* (Rottenburg, 1775)**

13 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind.

DREPANIDAE

***Sabra harpagula* (Esper, 1786)**

02 07 2006, 1 ind., 05 07 2006, 2 ind., 06 07 2006, 2 ind., 07 07 2006, 2 ind., 08 07 2006, 2 ind., 09 07 2006, 3 ind., 10 07 2006, 2 ind., 12 07 2006, 2 ind., 13 07 2006, 1 ind., 14 07 2006, 2 ind., 15 07 2006, 1 ind., 17 08 2006, 1 ind.

GEOMETRIDAE

***Crocalis elinguaris* (Linnaeus, 1758)**

27 07 2006, 1 ind.

***Idaea sylvestraria* (Hübner, 1805)**

07 07 2006, 1 ind., 13 07 2006, 1 ind., 30 07 2006, 1 ind.

***Catarhoe cuculata* (Hufnagel, 1767)**

09 07 2006, 1 ind., 10 07 2006, 1 ind., 11 07 2006, 1 ind.

***Eulithis pyraliata* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

24 07 2006, 1 ind.

***Eulithis pyropata* (Hübner, 1809)**

06 07 2006, 1 ind., 09 07 2006, 1 ind.

***Hydriomena furcata* (Thunberg, 1784)**

09 07 2006, 1 ind., 18 07 2006, 1 ind., 24 07 2006, 3 ind., 25 07 2006, 2 ind., 28 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind., 31 07 2006, 1 ind.

***Ecliptopera silaceata* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

05 07 2006, 1 ind., 23 07 2006, 1 ind., 25 07 2006, 2 ind.

***Horisme tersata* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

11 07 2006, 1 ind.

***Perizoma blandiata* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

30 07 2006, 1 ind., 10 08 2006, 2 ind.

***Perizoma hydrata* (Treitschke, 1829)**

27 07 2006, 1 ind.

***Perizoma sagittata* (Fabricius, 1787)**

08 07 2006, 1 ind.

***Epirrhoe rivata* (Hübner, 1813)**

05 07 2006, 1 ind., 07 07 2006, 2 ind., 09 07 2006, 1 ind.

***Eupithecia abietaria* (Goeze, 1781)**

10 07 2006, 1 ind.

***Eupithecia assimilata* (Doubleday, 1856)**

07 07 2006, 1 ind., 08 07 2006, 1 ind., 09 07 2006, 1 ind., 25 07 2006, 2 ind.

***Eupithecia denotata* (Hübner, 1813)**

24 07 2006, 1 ind.

***Eupithecia inturbata* (Hübner, 1813)**

17 08 2006, 1 ind.

***Eupithecia tenuiata* (Hübner, 1813)**

10 08 2006, 1 ind.

***Chloroclystis v-ata* (Haworth, 1809)**

29 07 2006, 2 ind., 30 07 2006, 1 ind.

NOTODONTIDAE

***Clostera anachoreta* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

30 07 2006, 1 ind.

***Furcula furcula* (Clerck, 1759)**

09 07 2006, 1 ind.

***Leucodonta bicoloria* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

10 07 2006, 2 ind., 13 07 2006, 1 ind.

***Philodon cucullina* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

08 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind.

***Stauropus fagi* (Linnaeus, 1758)**

12 07 2006, 1 ind.

NOCTUIDAE

***Simyra albovenosa* (Goeze, 1781)**

24 07 2006, 2 ind., 25 07 2006, 1 ind., 26 07 2006, 2 ind., 27 07 2006, 2 ind., 28 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind.

***Catocala fraxini* (Linnaeus, 1758)**

14 08 2006, 2 ind., 17 07 2006, 2 ind.

***Euchalcia modestoides* (Poole, 1989)**

13 07 2006, 1 ind.

***Plusia putnami* (Grote, 1873)**

05–25 07 2006, 156 ind.

***Autographa bractea* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

05 07 2006, 2 ind., 06 07 2006, 1 ind., 07 07 2006, 4 ind., 08 07 2006, 8 ind., 09 07 2006, 7 ind., 11 07 2006, 3 ind., 12 07 2006, 12 ind., 13 07 2006, 5 ind., 14 07 2006, 4 ind., 16 07 2006, 1 ind., 17 07 2006, 6 ind., 18 07 2006, 1 ind., 19 07 2006, 1 ind., 23 07 2006, 3 ind., 25 07 2006, 1 ind.

***Autographa mandarina* (Freyer, 1845)**

2–31 07 2006, 66 ind., 9–21 08 2006, 15 ind.

***Cucullia absinthii* (Linnaeus, 1761)**

28 07 2006, 1 ind.

***Cucullia argentea* (Hufnagel, 1766)**

24 07 2006, 1 ind.

***Cucullia artemisiae* (Hufnagel, 1766)**

09 07 2006, 1 ind., 11 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind., 14 07 2006, 1 ind., 23 07 2006, 1 ind., 28 07 2006, 1 ind., 30 07 2006, 1 ind.

***Haplodrina blanda* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

2–31 07 2006, 143 ind., 09 08 2006, 3 ind.

***Eucarta virgo* (Treitschke, 1835)**

07 07 2006, 2 ind., 09 07 2006, 1 ind., 10 07 2006, 1 ind., 11 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind., 14 07 2006, 4 ind., 23 07 2006, 3 ind., 24 07 2006, 2 ind.

***Xanthia citrigo* (Linnaeus, 1758)**

17 08 2006, 1 ind.

***Lihomoia solidaginis* (Hübner, 1803)**

17 08 2006, 1 ind., 21 08 2006, 1 ind.

***Apamea sublustris* (Esper, 1788)**

14 07 2006, 1 ind., 17 07 2006, 1 ind.

***Oligia fasciuncula* (Haworth, 1809)**

06 07 2006, 1 ind., 08 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind., 17 07 2006, 1 ind.

***Amphipoea lucens* (Freyer, 1845)**

09 08 2006, 1 ind.

***Hydroecia ultima* (Holst, 1965)**

23 07 2006, 2 ind., 24 07 2006, 2 ind., 28 07 2006, 2 ind., 29 07 2006, 2 ind., 30 07 2006, 6 ind., 09 08 2006, 1 ind., 11 07 2006, 2 ind., 17 07 2006, 1 ind., 18 07 2006, 1 ind.

***Arenostola phragmitidis* (Hübner, 1809)**

24 07 2006, 1 ind.

***Lacanobia contigua* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

07 07 2006, 1 ind., 08 07 2006, 2 ind., 09 07 2006, 2 ind., 12 07 2006, 4 ind., 13 07 2006, 2 ind., 14 07 2006, 1 ind., 15 07 2006, 1 ind., 25 07 2006, 1 ind., 26 07 2006, 1 ind., 30 07 2006, 1 ind., 31 07 2006, 1 ind.

***Lacanobia splendens* (Hübner, 1808)**

08 07 2006, 1 ind., 10 07 2006, 1 ind., 11 07 2006, 1 ind., 13 07 2006, 1 ind.

***Hadena compta* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

07 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind.

***Hadena confusa* (Hufnagel, 1766)**

02 07 2006, 1 ind., 05 07 2006, 2 ind., 06 07 2006, 2 ind., 07 07 2006, 2 ind., 09 07 2006, 3 ind., 12 07 2006, 2 ind., 13 07 2006, 2 ind.

***Hadena luteago* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

02 07 2006, 1 ind., 05 07 2006, 1 ind., 06 07 2006, 1 ind., 07 07 2006, 3 ind., 08 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 2 ind.

***Mythimna straminea* (Treitschke, 1825)**

11 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 2 ind., 13 07 2006, 2 ind., 17 07 2006, 3 ind., 18 07 2006, 1 ind., 19 07 2006, 1 ind., 20 07 2006, 1 ind., 23 07 2006, 3 ind., 26 07 2006, 1 ind., 31 07 2006, 1 ind.

***Noctua fimbria* (Screber, 1759)**

27 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind., 17 08 2006, 1 ind.

***Paradiarsia punicea* (Hübner, 1803)**

08 07 2006, 1 ind., 14 07 2006, 1 ind.

***Xestia ditrapezium* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

23 07 2006, 2 ind., 26 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind.; 09 08 2006, 2 ind.

***Eugraphe sigma* (Denis & Schiffermüller, 1775)**

19 07 2006, 1 ind.

***Coenophila subrosea* (Stephens, 1829)**

11 08 2006, 1 ind.

***Cryptocala chardinyi* (Boisduval, 1829)**

28 07 2006, 1 ind.

LYMANTRIIDAE

***Laelia coenosa* (Hübner, 1808)**

29 07 2006, 1 ind., 30 07 2006, 1 ind., 12 08 2006, 1 ind.

***Actornis l-nigrum* (Müller, 1764)**

05 07 2006, 3 ind., 06 07 2006, 1 ind., 07 07 2006, 8 ind., 09 07 2006, 4 ind., 10 07 2006, 4 ind., 12 07 2006, 1 ind., 14 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 1 ind.

NOLIDAE

***Nola cucullatella* (Linnaeus, 1758)**

02 07 2006, 2 ind., 05 07 2006, 3 ind., 06 07 2006, 5 ind., 07 07 2006, 1 ind., 10 07 2006, 2 ind., 11 07 2006, 1 ind.

ARCTIIDAE

***Pelosia obtusa* (Herrich-Schäffer, 1847)**

26 07 2006, 1 ind., 29 07 2006, 2 ind., 31 07 2006, 1 ind.

***Rhyparia purpurata* (Linnaeus, 1758)**

02 07 2006, 1 ind., 12 07 2006, 1 ind.

Literatūra

Elsner G., Huemer P., Tokar Z. 1999. *Die Palpenmotten (Lepidoptera, Galechiidae) Mitteleuropas*. Bratislava.

Ivinskis P. 2004. *Lepidoptera of Lithuania*. Vilnius: Institute of Ecology of Vilnius University.

Kazlauskas R. 1984. *Lietuvos drugiai*. Vilnius: Mokslas.

Nowacki J. 1998. *The Noctuids (Lepidoptera, Noctuidae) of Central Europe*. Bratislava

Palm E. 1989. *Nordeuropas Prydvinger. (Lepidoptera, Oecophoridae). Danmarks Dyreliv. Vol. 4*. København.

Razowski J. 2001. *Die Tortriciden (Lepidoptera, Tortricidae) Mitteleuropas*. Bratislava

Slamka F. 1997. *Die Zünslerartigen (Pyraloidea) Mitteleuropas*. Bratislava.

New and rare for Lithuania Lepidoptera species collected in Šešuolėliai environs (Širvintos district) in 2006

R. KAZLAUSKAS

Summary

The material of nocturnal Lepidoptera was collected in Šešuolėliai (Širvintos district) during July and August 2006. Jalas model automatic light trap with Osram ML160W mixed light lamp bulb was used and it operated every night. Chloroform was used as a killing agent. Information on 110 rare and two new for the Lithuanian fauna Lepidoptera species is presented. The material is deposited in the Zoological Museum of Vilnius University.

Received: October 11, 2006